

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

éves ár	160 L.
fél éves ár	90 L.
havi ár	4 L.
Külföldre az évi előfizetés 250 L.	

Főszerkesztő:
GYALLAY DOMOKOS
Szerkesztő:
PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplóját és külön falinaptárunkat is.

A buzaszem tanítása.

Verne Gyulának, a csodás fantasztikus francia írónak „Rejtelmes kincs” c. regényéből jut eszembe egy megragadó jelenet. Az ismeretlen, vad szigetre dobott öt

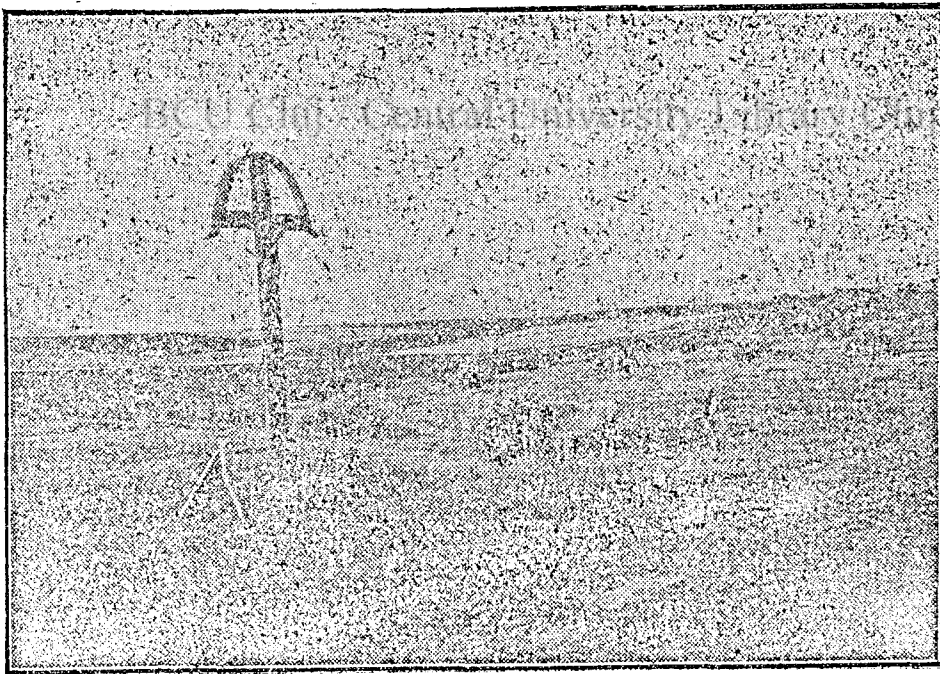
évtizedes emigránsok, akik a szigeten éltek, megpróbálták megérteni a kultúrát, életet és reményeket. Regény és csüggedés között a mérhetetlen óceán és a sziget között, amely a földviselés és a megélésből áll. A legfiatalabb közöttük, zsebében egy buzaszemet talál. Csak egyetlen, régi buzasze-

met, amely valamikor észrevétel nélkül betévedt a varrás ráncai közé. Leírhatatlan az az öröm, amelyet a felfedezés a szerencsétlen szívében támaszt. Megható boldossággal földelik el, mint egy kincs, gyermeki mohósággal számba veszik ki a termés hozadékát az aratásnál, növekvő vagyontöredéket szemenkint megolvassva. Újra az anyaföld ölének, egyszer boldogan elmond-

hatják, hogy a kulturált emberi élet legdrágább lehetőségének szilárdan birtokába jutottak: *van már buzájuk és van kenyérük.* Buza és kenyér... Valóban oly nagy

gása, tudásunk, gögösségünk lemorzsolódik tehetetlen alázattá. S a csodálatos haladás mechanikai rejtelseinek, felfedezéseinek észvesztő, büszke labirintusai kö-

zül egész életigénylésünk, emberi tekintetünk ösztönös vágyódása és szerelme visszahanyatlik s odatérdel az édes anyaföldre. — Hogy a termő barázdában megcsokolja a parányi buzaszemecske drága fészket, az aranyló kálászt és megszülessék a kenyér örök himnuszja: „Add meg nekünk a mindennapi kenyereinket!”... Itt látom meg-

„Add meg nekünk a mindennapi kenyereinket!”

kincs ez az embernek? Vallom és állítom. Nélküle nem repülhetünk a levegőben sem. Nem szállhat Amundsen gépe a sarki rémségek örök éjszakája fölé sem. Nélküle a rádió új csodája sem ölhet meg távolságokat, nem ronthat le korlátokat, hogy soha el nem képzelt valóságokat hódítson az ember hatalmába. Nélküle megszűnik a lendítő kerekek robaja, elnémul a motorok bu-

szentelve a földmives hivatását. És áldom a falut és a népet, mely a legszebb és legkevésbé megrontott földi munka szolgálatában egyszerűen, tisztán, nemesen és rontó, idegen vágyaktól menten kitart. Áldom a gazdát, ki tekintetével először Krisztus keresztjére néz — melynek egyetlen háttéréből sem szabadna hiányoznia — mielőtt az ekészárva nehezednék munkás két-tenyere és

megindulnának villásszarvu ökrei, hogy az első fekete barázda föl szakadjon. Aki csak imát mormolva és kalaptalan, hajadon fővel

lékezetére buzakalászköböl megfont koronát. És hallok a mármár egészen kivesző, kézcicséplő páros feleselését a csűrök földjén

napra az egész világot. Amikor rettentő viharok mérgétől reszket a föld, vulkánikus tüzek robbannak ki a mélyből, városokat, szigeteket elsodorva, árvizek ragadják tova százazrek vagyont, életét, vagy orozva jött jégverésekben lesz oda az emberek vétele. Reszketővé vált és könnyezik a földön az emberi sors. Tanítanak ezek az idők... A földműves, kinek élete állandóan olyan, mint a szirtek között dobált hajó, arra tanítják, hogy — mint a hajó — ne veszítse soha szeme elől a világítótorony lámpását: *Isten!* Minket pedig, akik az egyenletesen megosztott földi élet más más pontjára állítva verejtékeztünk valamennyien, kiki a maga pártmája előtt, hol az idegölő szellemi munkában roskadozva, hol nehéz pörölyök és szerszámok terhe alatt, minket arra tanít, hogy pillanatra álljunk meg az aranykalászköbök nyári bűvöletében szeretettel, hosszasan szorítsunk meg földműves-, gazdatestvértünk munkás tenyerét.

... „Volt nekem két ökröm.” ...

tudja markába venni hófehér átvétőjéből széthintésre a tavalyi termés gyöngyszemeit, mintha Isten nagy templomában állna. Aki buzaszentelelkor egyházának imáival térdel a szélben oly gyönyörűen iramló, friss, zöldelő vetés szőnyegén. Aki határkertüléskor a feltámadás magasztos, husvéti örömebe is belefoglalja verejtékes munkájának drága, féltett színhelyét. Aki harangok kongatásával riasztja föl Istenhez embertársai lelkét, ha terhes fellegek takarják be a napos égboltot, vészt hordozva méhükben, amely pillanatok alatt pusztító jégzuhatagban csépelheti semmivé egy hosszú esztendő szakadatlan munkájának minden gyümölcsét. Áldom és elkisérem lelki szemeim távolából, gyönyörködve, a gazdát, ki házanépével boldogan öleli marokba, sarló alá a rengő-ringó kalászköböt, miközben a pacsirtával versenyt énekel kedvének tiszta indulatja. Látom a keresztet, a büszkén csinosított asztagot, az udvar legszebb díszét s a mestergerendán az Isten áldásával bevégzett esztendő háládatos em-

vagy az általánossá vált cséplőgép-siketítő bugását a tágas udvarokon, ahol galambok röpködnek és egészséges, piros arcu gyermekek játszanak. A gazda pedig ott áll a kipergő buzaszemek aranyalma mellett s munkás tenyerének ujjai között szűrőgeti át gyönyörködve Isten áldását, a milliányi buzaszemet.

Boldog idők, boldog élet, boldog otthon és boldog emberek, akik a földműves e megszentelt élethivatása munkájának áhítatát a mai napig így tudták megőrizni. Ahol a családfő ma is fölkeri magához, az asztalfőre, az egész kenyeret, késével keresztet ír előbb rája s úgy vágja csak belőle az első karajt. S e kenyérből egy morzsát el nem dob a gyermek, aki mindent látott. Mennyire méltán, ha végiggondoljuk a buzaszem utját a barázdába-hullástól az új kenyér megszegéséig. Mi munka, mi aggodás, mennyi reménység, bizodalom, könny és csalódás töltheti ki ezt az esztendőnyi utat! Oly könnyű ezt megérteni épen ma. Amikor szokatlan nagyságu csapások sujtják napról-

Szívünkben kívánva, hogy gondviselő Isten áldja meg aratásukat is, amint magvetésük megáldotta! Hiszen egy-testvérek vagyunk itt, hajótöröttek, ismeretlen, távoli szigetre sodortak, mint Verne regényének hajótöröttei. Hárman állunk, kisebbségi, életet, sorsot építő munkánkban *a földműves magyar, a munkás magyar, a szellemi munkás magyar.* És fölöttünk a mindenható Isten, aki csak úgy tekint rájuk és áldja meg frigyünket, ha egy másnak lélekigható, igaz szeretettel nyújtunk testvéreket. *Mi magyar egység hármasszobor!* Mellettünk kalászos, gyönyörű mezők, fölöttünk hálaadást énekelő pacsirtaszó, köröskörül a távolban kéklő hegyek koszorúját bezárt tündéri táj: *Erdély.* Hogy így lássuk, nem kell hozzá semmi más, csak a Harbert parányi buzaszemecskeje:

a szeretet.

PETRES KÁLMÁN

Hát velünk mi lesz?

(Visszhang Cs. Lázár László cikkére.)

Nagy örömmel és lelki megnyugással olvastam azt az indítványt, amelyet az erdélyi magyarság egyik kiváló vezetője a Magyar Párt elé terjesztett. Egyszer nyolc esztendei kisebbségi sorsunk kezdjük meglátni azt, hogy Erdélyben minden felekezet testvéri szemérettel kell, hogy viseltessél egymással szemben, ha meg akarjuk menteni köztünk kincsünket: *a magyar kultúrát.* Remélem, hogy a felekezetek vezetőiben is elég bölcsesség arra, hogy az országunk célszerű elrendezésével és beosztásával a felekezeti oktatás és így a magyar kultúra számára is kedvezőbb légkört tudjanak teremteni, — *ahol eddig több felekezeti iskola volt.*

De mi lesz velünk, azzal a nagy tömeggel, a magyar községgel, ahol az által fenntartott magyarnyelvű iskolák a felekezeti iskolával szemben?

Nem tudjuk, országunk a kisebbségek a békeszerződésben biztosított nemzeti kulturájának fenntartására, a magyar tannyelvű állami iskolák bevezetésével, illetve azoknak a magyar községekben való meghagyásával akarta megvédeni. Egy olyan kísérlet ez, amely a szomorú eredménnyel kézzel fogható állanak most mindnyájunk előtt. Ebben az iskolákban a magyar szó a kultúra csak *cim és látszat.* Ezek gyermekeink már alig tanulnak pár hetenként magyarul, aminek eredménye az, hogy édes anyanyelvünk írását és olvasását, nehezebb magyar szövegek megértését lassanként megsemmisítik. Nem szólnak olyan súlyos esetekről, amidőn egy-egy tanterv működése teljesen megsemmisül egy-egy ilyen iskolának nemzeti kultúránk szellemében való működését.

El látják ezt a veszélyt egyházi vezetők és ezért igyekeztek ilyen helyeken is, ahol a magyar oktatás ügye *által* biztosítva van, a felekezeti iskolákra továbbra is megtartani. Hadd kezdjünk meg kezünkben az utolsó fegyvert, amellyel a szászok példájára, még megőrizhetjük kulturánkat, valójukat, ősi nyelvünket!

De látjuk azonban, hogy az ilyen községekben mire vezetett az iskolák közötti verseny. Az állami hatalommal és pénzzel fenntartott iskolák a mi kicsiny, magyar (legtöbbször felekezeti) iskoláink csak tengődtek. Talán végleg elkedvetlenítette az állami hatalom szemben látott nyomorult helyzetük, növendékeit felszívta magába a nagyobb iskola, épülete, ha ugyan megkiválták, omladozóban, tantervük felszereletlen maradt. Hát még

a közoktatásügy mennyit szenved az ilyen helyeken? Ha egyik tanító megmerítte büntetni a gyermeket mulasztásáért vagy hanyagságáért, másnap már a gyermek az utcán szembe kacagott vele, mert már átcsapott vidáman a másik iskolába, ha pedig nem büntette meg, akkor jaj volt a tanítónak az ő ellenőrzői részéről! Megtörtént, hogy egyik iskola növendékei egész közelharcra, kézitusára mentek a másik iskola növendékeivel, *annyira meggyűlöltek egymást.* Megtörtént, hogy a két iskola közt a sem ide, sem oda be nem irt vagy kimaradt gyermekek léglója kószált a szántóföldeken, a kapálóban vagy az utcán.

Kérdem, mi haszna van ebből a kétségbeejtő állapotból a magyar kultúrának, a román államnak és az egész emberiségnek? Milyen község lesz az, amelyiknek gyermekei ilyen érzülettel neveltetnek?

A megoldás útja nehéz. Az állam nem adja fel ilyen helyeken sem az iskolát, mert szüksége van arra, hogy azoknak számát kimutassa a kisebbségi sors iránt érdeklődő külföld előtt. A felekezet az ő valláserkölcsei és nemzeti kulturát védő érdekei miatt szintén védi a magát. A nép, ép mint a világháború utolsó éveiben, a legtöbbször megunva a nehéz küzdelmet, *belefaradva* az érdekek harcába, fásultan várja, amíg az egyik iskola (legtöbbször a felekezeti) végelgyengülésben kiszenved. Kik oldják meg az ilyen községekben a kulturaharcot? *A gyermekek; még pedig nem a jók, a szorgalmasak, hanem a hanyagok az iskolakerülő, a szabadság után vágyók.*

Látva nyocesztendő óta ezt a kétségbeejtő állapotot, tisztelettel kérdem most a 12 ik órában. Hát nincs szív és lélek a mi magyar vezetőinkben, hogy erős kézzel belenyuljanak ennek a kérdésnek a rendezésébe? Hát nincs olyan bölcsesség és rábeszélő erő most sem, amidőn képviselőink és szenátoraink a kormány padjain ülnek, amely a kormányt ilyen helyeken a felekezetekkel való *méltányos megegyezésre* bírja? Ha elveszik tőlünk azt a szabadságot, hogy a szászok példájára *minden községben kizárólag a felekezeti iskola fenntartásával* szolgáljuk az állam és a kultúra érdekeit, nem lehetne-e legalább olyan helyeken, ahol jó épület, szép alapfizetés, egységes felekezet van, megszüntetni a magyar tannyelvű állami iskolát egy felekezeti javára? Hiszen nagy pénzbeli megtakarítást is jelentene az állam számára, ha csak egyik iskola számára kellene a fizetés *kiegészítést*

utalványoznia. A felekezeti iskolák állami ellenőrzése pedig ugyanis bőségesen megvan most is, úgy sem törhetnének ezek az állam érdekei ellen. *És nem is akarnak.*

Tudom, hogy a kérdés megoldásánál úgy a felekezetek, mint az állam részéről igen sok nehézség van. *De azzal a jóakarattal, ami most még bennünk és bennük megvan,* sokat nagyon sokat lehet ezen a dolgon segíteni. A *községek* már mindenütt roskadoznak a két magyar iskola fenntartásának terhei miatt, a gyermekek előhaladása ijedően sülyed, a magyar kultúra pedig eltakarja arcát, hogy ne lássák szomorú tekintetét, alápergő könnyeit.

Mint felelősségteljes hivatalba állított ember, mint a magyarság szellemi sorsáért aggodó, tusakodó lélek irtam ezeket a sorokat. Céлом semmi egyéb, mint rámutatni arra, hogy az iskola kérdés nem csak a felekezeti közti megállapodások, hanem az állammal való sürgős megegyezés feladata is. Hallják meg szavunkat azok, akik tehetnek ebben a dologban valamit, elsősorban *képviselőink és szenátoraink!*

Egy falusi pap.

BELPOLITIKA

Bethlen György gróf nyilatkozata.

A magyar parlamenti csoport elnöke az eddigi bukaresti munkáról és helyzetéről a következőket mondotta:

Bukarestben voltunk három héttig. Eljártunk az összes minisztériumokban általános jogos magánügyek elintézésére érdekében, *melyek közül többet sikerült eredményesen elintézni.* Megnevezítette munkánkat az, hogy az iskolai ügyekben nem volt kihez fordulni, mert amint ismeretes, Negulescu közoktatásügyi miniszter a képviselőház elnökének volt kiszemelve és ezért a minisztériumban átmeneti állapot uralkodott. Ezekben az ügyekben tehát a munka nagy része csak ezután lesz elintézhető.

— Most legelső feladatunk az, hogy megszervezzük a parlamenti csoport irodáját úgy, hogy az az őszi ülészek megkezdésekor már azonnal megkezdhesse működését. Szeptemberig az iroda megszervezése végleges lesz. Wiler képviselő, a parlamenti csoport főtitkárja őszire fog véglegesen Bukarestbe költözni, hogy átvegye az iroda vezetését.

— Miután a mostani ülészeknek egyedüli tárgya a képviselőház megalakulása volt, sem a trónbeszédnek,

sem a válaszfeliratnak politikai tartalma nem volt. Ismeretes felszólalásomkor elmondottam azokat, amiket a parlamenti csoport szükségesnek tartott. Ezért nem tartottuk szükségesnek, hogy felirati vitában részt vegyünk. Egyébként a többi pártok szónokai is csak rövid deklarációkra szorítottak.

Reményünk lehet, hogy a kormány rendre megvalósítja azokat a pontokat, melyeket a kisebbségi kérdés rendezését illetően programjába vett. Nehézségeik vannak, de ma mindkét oldalon megvan a jóakarát a kisebbségi kérdés méltányos elintézésére. Már e rövid idő alatt is az egyes parlamenti tagokkal való érintkezésből észrevehetjük, hogy eddigi fellépésünk nem vált ügyünk kárára. Abból a szíves fogadtatásból, amelyben valamennyi román párt részesített, reméljük, hogy a jövőben sok olyan tényen fogunk javítani, amelyek népünk sorsán segítenek.

Bethlen György gróf elnöknek ez nyilatkozata megállapítja, hogy a magyar párt parlamenti csoportjának a parlamentbe bevonulását minden párt szívesen fogadta.

A magyar szenátorok és képviselők üzenete a magyar közönséghez.

A választások megejtése után a magyar pár szenátorait és képviselőit az ország minden részéből valóságos elárasztotta a közönség a legkülönbözőbb természetű kérésekkel és panaszzal, amelyekkel megbirkózni emberi erővel lehetetlenség.

Parlamenti képviselőink készséggel vállalják a rájuk nehezedő emberfeletti munkát is, de különösen a Bukarestben most beállott általános nyári munkaszünetre tekintettel, egy kis türelmet kérnek a közönségtől, ha az ügyek elintézése nem megy oly gyorsan, mint az érdekelték óhajtanák, mert hiszen elsősorban a *köztisztviselők* hozzájuk intézett *közérdekű* ügyeit kénytelenek ellátni.

Magánügyének jogos kéréseit és panaszeit is szívesen magukévé teszik a szenátorok és képviselők, de kérik, hogy a hozzájuk forduló időnyerés céljából kéréseiket ne közvetlenül, hanem az illetékes magyar párti *helyi tagozat elnöksége útján* terjesszék föl, vagy legalább a község magyar lelkészenek *ajánlásával* láttassák el, mert csak azokban az ügyekben járhatnak el, amelyek ilyen illetékes ajánlással kerülnek hozzájuk s ha ez hiányzik, amugy is intézkedés előtt kénytelenek előbb népük ottani vezetőitől a szükséges információkat beszerezni, annál is inkább, mert már eddig is több esetben bebizonyult, hogy támogatásra nem érdemes egyének merőben alaptalan

és nem jogos kívánságokkal is fordultak képviselőinkhez. *Anyagi érdekű magánügyekben képviselőink és szenátoraink ezen minőségükben nem járnak el.* Ilyen természetű (mint például italmérés és s.t.) ügyekben az érdekeltnek forduljanak *ügyvédekhez.*

Előfizetőink

ne teledjék elolvasni a 28-ik számban a 343—344-ik oldalon írottakat

és fizessenek

jul. 31. előtt!

Saját érdekükben!

KÜLFÖLD

Caillaux első sikere. Ez a siker sem otthon volt. Nem a francia képviselőházban. Ez a testület a világ legnehezebben kezelhető testülete. Önmagában is, de a választóközönséggel való kapcsolatában is, amely feltétlenül megkívánja képviselőitől anyagi érdekeinek védelmét is, különösen adókérdésekben. Már pedig, ha Caillaux nagy körültekintéssel csak adóreformokról tett említést két órás bemutatkozó beszédében, azt mindenki érezte, hogy a reform tulajdonképpen emelést jelent az adók terén. Hiszen éppen ezen vérzett el rövid egy év alatt már hét francia pénzügyminiszter s az egész közönség érzi, hogy adóemelés nélkül nem lehet rendbehozni a francia államháztartást. Pénzt azonban senki sem akar adni hozzá. Megnyilvánult ez a képviselőház szavazásában is, melynek eredményében a kormány — közvetlenül a Caillaux beszéde után — csak 23 szónyi többséggel kapott bizalmat. Ezt tehát sikernek nem lehet tekinteni.

De komoly sikere volt a francia pénzügyminiszternek Angolországban, ahova Franciaország angol adósságainak rendezése végett ment. Churchill angol pénzügyminiszterrel sikerült is megállapodnia, úgy, hogy a 633 millió fontra menő francia tartozás helyett csupán 260 millió fontot fizet Franciaország 62 éven át, 5 százalékos kamattal mellett, még pedig ebben az évben 4 millió fontot, 1927-ben nyolcat, 1928-ban, 1929-ben és 1930-ban évente

10 milliót, 1931-től 1950-ig évi 12 és fél milliót. Caillaux e kétségeltelenül kedvező megállapodás mellett meg azt is ki akarta kötni, hogy Franciaország csak akkor fizet, ha Németország is megfelel az 5 fizetési kötelezettségének Franciaország iránt a Dawes-féle jóvátételi tervezet szerint. Ez azonban az angol pénzügyminiszter nem vállalta, mert Franciaország nem német kezesség mellett csinálta adósságát s ezért önmaga is köteles megfizetni. Abban azonban megállapodás történt, hogy újra meg fogják tárgyalni a francia fizetési feltételeket, ha Németország nem fizeti rendszeresen a francia jóvátétel részleteit.

Igy Caillaux lealkudta angliai tartózkodása kétharmad részét s ez kétségelenszerűen nagy siker. De az angol pénzügyminiszter is meg van elégedve. Ebből arra következtetnek, hogy Franciaország a gyarmatok terén tett jelentős engedményeket.

Caillauxnak szándéka Franciaországnak amerikai tartózkodásait is rendezni hasonló módon. A viszonyokat ismerők azonban úgy tudják, hogy ezen a téren nem fog eredményt elérni. Amerika nem fog engedni. Azonban valószínű, hogy az angolokkal kötött megállapodás folytán meg fog állani a frank esése, mert ez már továbbra sem érdeke Angliának.

Kémkedési gyanu Csehországban. Nagy kavargást okozott Csehországban Gajda tábornok hirtelen szabadságolása. A tábornok volt a cseh vezérkar főnöke, tehát a legfontosabb katonai állást töltötte be. A szabadságolás okáról többféle hír járja. Még pedig egészen ellentétesek. Egyik szerint annak jöttek nyomára, hogy Gajda tábornok a szovjettel volt összeköttetésben s annak kiadta a katonai titkokat. A másik hír egészen ellentétes. Eszerint a tábornok túlzó fasizmus volt és emiatt került összeütközésbe Benessel. Az ugyanis bizonyos, hogy a szabadságolás Benes kívánságára történt. Így Csehországnak megvannak a maga szenációi.

A cseh vámháború. A magyar kormány kezdeményezésére a cseh kormány kijelentette, hogy hajlandó kereskedelmi szerződésről tárgyalni Magyarországgal. Így a két kormány kiküldöttjei közelebbről összejöttek valószínűleg Bécsben. Addig a magyar terményekre a legkisebb vámtétel volt fogják alkalmazni s ez történik Magyarországon is a cseh árukra nézve, mely szerepe lehet ebben az engedelmességben annak, hogy a szokatlanul magas és áradásos idők tönkre tették a cseh gabonára.

Spanyol francia egyezség. Az egyezség — Marokkóra vonatkozik. Okot és alkalmat adott rá a rifek végleges leverése. Ez után megtörtént a megegyezés. A két európai ország megosztotta Marokkón, a határokat megállapították. Abd el Krimet pedig közelebről viszik örökös fogságra. Nem Madagaszkárra, hanem Réunion szigetére, még távolabb az oceanban.

Magyar-szerb kereskedelmi szerződés. Két és fél hónapi beható tárgyalás után megkötötték és július 10-én előzetesen aláírták a magyar-szerb kereskedelmi szerződést, egyelőre három évre. Életbe lépésével helyre fog állni a két ország között a rendszeres gazdasági forgalom.

Török zavarok. A konzervatív törökök elégedetlenek Kemál basa nagytrabásu újításaival s összeesküvést szerveztek ellene. Azonban teleplezték őket s a vezetőket halálra ítélve, már is végezték Angorában. Az országban még ezután is sok elégedetlen marad. Nehéz egészen új dolgokat hozni és ellenmondás nélkül elfogadtatni.

Szerb—bulgár ellentét. Legújabb szerb hivatalos lapnak egy igen éles vitaközlése jelent meg Bulgára ellen. Szerint Bulgária a legveszedelmesebb tüzfészke a balkáni zavargások és ezekkel szemben a szerb kormány mindent eszközrel fel kell vennie, ha ezek meg is zavarnák az európai békét. Szóval Szerbia háborúra készül a macedóniai zavargások miatt, melyekben Hadzsi Popovics szerb vezető állítólag bulgár komitálék áldozatául esett.

Nagy beruházások Magyarországon. A magyar kormány a legközelebbi időben 100 millió aranykoronánál nagyobb összeget fordít beruházásokra. Részesedik ebből minden iparművelet: iskolák, a gazdák, az iparosság, a kereskedelem, a közlekedés, a egészségügy stb. És azonfelül, hogy az ország intézményei fejlődnek, munkanélküliek is huzamos időre munkához jutnak.

HIREK

Zetelaka újabb tűzkatasztrófája. Zetelaka Udvarhelymegye egyik legnagyobb és legszebb magyar községét — mint emlékezetes — két évvel ezelőtt, 1924 aug. 21-én majdnem teljesen elpusztította a tűzvész. A károsult község jóformán még ki sem heverte a katasztrófát s máris újabb tűzveszedelem érte. E hó 13 án valószínűleg az ottbón maradt gyermekek tüzzel való játszadozásából ismét tűzvész tört ki. Mithogy a lakosság munkabíró része a mezőn dolgozott s részben a székeludvarhelyi hetivásáron volt, az ottbón maradt lakosság a tüzet csirájában nem tudta elfojtani már azért sem, mert közben szél támadt, melytől a kigyult ház környékén levő házak is hirtelen lángot fogtak. Mire a szomszédos községekből a segítség és székeludvarhelyről a tűzoltóság megérkezett, egész falurész állott már lángokban s a veszedelem tovaharapódzását elősegítette a vízhiány. Mire a tüzet megfékezni sikerült, 25 lakóház és 22 csűr égett porrá a kisebb melléképületeken kívül. Mithogy alig tudtak valamit megmenteni, a kár óriási, becslés szerint meghaladja a 20 millió lejt. A két évvel ezelőtti tűzvésznel mintegy 300 ház pusztult el s a község lakossága mintegy 60 millió kárt szenvedett. A mostani tűzvésznek egy öregasszony áldozata is van. *Akinek még nem fásult el a szíve ugy, hogy könnyősen haladjon el szerencsétlen embertársai mellett, kibén él még annyi fajszeretet, hogy segítőkezet nyújtson a sorstól oly kegyetlenül kétszer sújtott magyar testvéreinek, az nem engedj, hogy az úszkös romoknál kétségbeesett hajléktalanok lelke is romokká törjön össze. Segítsünk!*

Kitört a Vezuv. Az Olaszországban levő Vezuv tűzhányó heves működésbe kezdett. Csucsát egészen elborítja a sűrű barna füst s kráteréből láva ömlik. A környék falvainak lakossága nagyobb katasztrófától tartva rémületesen menekül.

Rössz idők járnak a municiósraktárakra. Észak-Amerikában a denmarki tó mellett az Egyesült Államok legnagyobb katonai gránát- és löszraktára felrobbant. Ez eddig a világtörténelem egyik legrettenetesebb katasztrófája, melynél több, mint 100 vagon puskapor, nyolcvan vagon dinamit, hajórakományokat kitévő ágyumunició repült a levegőbe sorozatos robbanásokkal. A robbanás ereje több km. körzetben felturta a földet, a környéken levő helységeket rommá zúzta, nagy körzetben az utat és vasútvonalat eltüntette. Hogy mennyi az áldozatok száma, ma még nem lehet meg-

állapítani, mert a katasztrófa színhelyét nem igen merik most még megközelíteni, amennyiben újabb robbanásoktól is tartanak. Annyi bizonyos, hogy a raktár egész őrsége ott veszett s tekintélyes körzetben semmi élőlény, még csak növényzet sem maradt. E robbanásokkal az Egyesült-Államok katonai löszerkészletének mintegy $\frac{1}{4}$ része semmisült meg. — A Bukarest melletti barladi katonai löszerraktár felrobbant. A nyomában keletkezett tűz átterjedt a környező épületekre. A tűz tovaterjedését a közeli többi raktárra sikerült megakadályozni. — Majdnem hasonló sorsra jutott a krakkói katonai löszerraktár is, melyet merénylők akartak a levegőbe röpteni. Ezek közül a fellármázott őrségnek sikerült egyet elfogni, de ennek kilétét még nem tudják megállapítani. A rendőrség a merénylet mögött orosz-bolsevista kezét gyanít.

A nagy folyók is árvízveszedelemmel fenyegetnek. Az egész Európára kiterjedő rendkívüli esőzések következtében a Duna, Tisza, Dráva, Száva is erősen áradnak. A Tisza számos helyen már kiöntéssel fenyeget, a Duna pedig Begecsnél már áttörte a gátat, Zombor környékén több ezer ember dolgozik a gátak emelésén. A vízállás oly magas, mint amilyenre még nem emlékeznek, pedig még nagyobb emelkedésre van kilátás. Ha az időjárásban enyhülés nem áll be, a dunamenti olyan árvíz katasztrófa éri, amilyenre még nem volt példa.

Gyilkos villám. Kisveszverésen (Csehszlovákia) szokás vihar esetén harangozni. E hó 7 én is felment öt fiú a toronyba, hogy a vész fellegeteket szétharangozzák. Harangozás közben a villám a toronyba vágott s egy fiút megölt, a többieket megsebesítette.

A világ nyolc legnagyobb városa. Amerikai kimutatás szerint a világ nyolc legnagyobb városa a így következők sorrend szerint: 1. Newyork 9,025.000 lakos, 2. London 7,617.000, 3. Páris 4,412.000, 4. Berlin 4,011.000. 5. Csikágó 2,702.000. 6. Tokió 2,304.000. 7. Filadelfia 1,952.000 és 8. Bécs 1,668.000 lakos. Budapest lakosainak száma — ugyan e statisztika szerint — 1,223.000.

Módosítják a vigalmi adót. A Monitorul Oficial legújabb száma közli a vigalmi adó módosításáról szóló rendeletet. Ezek szerint különbséget tesznek művészi tárgyú előadások és egyszerű szórakozások között. Az első kategóriába tartoznak a művészi tárgyú előadások: hangversenyek rádióhangversenyek, mozi előadások és táncmulatságok, ezeknek vigalmi adója 26 százalék lesz, a többi szórakozásé 32 százalék. Állami és kormányhatósági engedéllyel bíró színházak előadásai továbbá jótékonycélu, templomi és egyházi előadások adója tíz százalék. Nem-

zeti, kulturális és diákelőadások, továbbá elismert sportegyletek mutatványai öt százalék vígalmi adóval terhelhetnek. A törvényes ingyenyjegyek és a tulajdonos által kiadható 15 tiszteletjegy adómentesek.

Drágul ismét a vasut. A miniszteriumban megbeszéléseket folytatnak a vasuti tarifa felemelését illetőleg, mely úgy a személy, mint a teherforgalomra is fog vonatkozni. Hírek szerint a felemelés nem lesz nagy és körülbelül csak szeptember folyamán lép életbe.

Felvétel tanítóképzőbe. A csikszeredai r. kath. tanítóképzőbe négy középiskolát (polgári, gimn.) végzett tanulókat felvezünk. Az intézet mellett internátus is van, ahol a növendékek mérsékelt díjért lakást, ellátást nyernek és gondos felügyeletben részesülnek. A szegénysorsu, jóviseletű ifjakat segítjük. Minden növendéket kiképezünk a kántorságra is. Felvételért a kérések az intézet igazgatóságához (Mercurea-Ciuc—Csikszereda) nyújtan-dók be.

Az Erdélyi és Bánsági Katolikus Népszövetség közgyűlése. Az Erdélyi és Bánsági Katolikus Népszövetség a napokban tartotta meg ez évi közgyűlését Betegh Miklós volt főispán elnök és Szilágyi N. Dózsa premontrei kanonok ügyvezető igazgató vezetése alatt. Az ülés megnyitása után dr. Inczédi-Joksmann Ödön telt jelentést a Népszövetség múlt évi és ezidei működéséről, amelyet a közgyűlés egyhangulag tudomásul vett. Utána László Endre pénztárnok az 1923—24. és 1925. évi zárszámadásokat terjesztette elő. Az alapszabály módosítás megejtése után a közgyűlés tudomásul vette Zombory László ügyvezető igazgató lemondását és jegyzőkönyvi köszönetet fejezte ki eddigi tevékenységéért. Utána Szilágyi N. Dózsa, az új ügyvezető igazgató ismertette programját. Azután megejtették a választásokat, alelnökkül Imrik Zoltán prelátus kanonokot, jogtanácsossá Cseke Vince ügyvédet, a hitbuzgalmi szakosztály elnökévé dr. Lestyán Endre nagyváradi kanonokot választották meg.

Segítség Magyarlónának! 27-ik lapszámunk felhívására, mely magyarlónai testvéreink megrendítő árvizkatasztrófáját ismertette részükre segítséget kért, eddig a következő adományok érkeztek a „Magyar Nép“-hez: 1. A „Magyar Nép“ gyűjtése 10,389 L. 2. Péter Antal és neje Torda 200 L. 3. Petrócsky János Dész 100 L. 4. Roszjároviits Sándor Dész 100 L. 5. Roszjároviits József Dész 50 L. 6. Dr. Rajka László Kolozsvár 50 L. 7. Bánfiyhunyadi baptista gyülekezet 900 L. Összesen 11,789 L-t, amit egyidejűleg hivatalos továbbítás végett eljuttattunk az „Országos Magyar Párt“ kolozsvári központ-

jához. A nemeslelkű adakozók testvéri érzésből fakadó részvételükért fogadják a „Magyar Nép“ nyilvános elismerését és köszönetét.

MŰVELŐDÉSI MOZGALMAK.

Dalestély Maroshévízen. A maroshévízi „Róm. Kath. Dalegyesület“ június 19 én Maroshévízen bállal egybekötött sikeres dalestélyt rendezett saját zászlója alapja javára. Az Uránia-mozgó termét szintűl megöltő vendégsereg a legnagyobb élvezettel hallgatta végig úgy az egyes énekszámokat, mint az eljátszott szindarabot. Először a vegyeskar élénkelie a Hoppe-Lavotta: A reményhez c. szép műdalt. Azután következett a Szigeti József: Rang és mód című 3 felvonásos színműve, melyet nehézsége és hosszúsága dacára igazán nagy sikerrel és nagy ügyességgel játszottak el a minden szép és nemes dologra kész dalosok. A betanítás fáradtságos munkáját ifj. Kicsid Géza elnök-plebános végezte nagy türelemmel és hozzáértéssel. Színre került egy bohózat is: „Uram! megkérem a kezét.“ A tulmodern világ szélsőségeit ironizáló kis darab sok nevetést csalt ki a közönség szívéből. Volt még két nehéz dal: Seriy: Népdalegyveleg és Erdődi: Szülőföldem. Mindkettő preciz előadását frenetikus taps követte. Ez legiobban bizonyította a fél-éves dalárda szép fejlődését. A műsor után reggelig a legnagyobb eleven-séggel lefolyó bál következett. A erkölcsi sikerhez szépen hozzájárult az anyagi haszon is és így meg van a remény a dalárda zászlójának mielőbbi beszerzésére.

Gyermek színelőadás. Az arad-vármegyei erdőhegyi református isko-

lák növendékeivel nyolc számból színelőadásal egybekötött évzáró ünnepélyt és szeretetvendégséget rendeztek az iskola vezetői. A műsor több gyermek színdarabokból s ügyes jelmezes tornagyakorlatokból állott, úgy hogy nemcsak a gyermekek és szülők, hanem a nagyszámu felnőtt vendégek is nagy lelki gyönyörűséggel nézték végig a tapsolták meg a kis műkedvelők ügyes játékát. A szép tágas fás iskola udvarát a beültetett zöldgalyakkal ligetté varázsolván s itt volt felállítva a színpad s két felől a nézőtér mellett a hideg és meleg ételeket kiszolgáltató sátorok. Kisjenő és Erdőhegy egybeforrta kossága nagy számmal volt ott képviselve rang, felekezeti és nemzeti különbség nélkül. Kár, hogy mielőtt a kedélyes szeretet vendégségben hangulat a leglelkesebb volt, megereget az eső s a nagy közönséget a tantermekbe és folyosókra szorította be. De azért a hangulat így is megmaradt a multság a hajnali órákban véget.

A jelenlevők szép összeget adakoztak az iskola felszerelésére. A növendékek betanításában özv. Kis Kálmáné A. Faragó Jolán tanítónők, a jelmezes fáradtságos munkájában Acsai Gizek. a., a multság rendezésében Tokaj János elnök és Acsay István rendezés s a segítségökre készségesen szeltek presbiterek s több lelkes urnő, a leány s buzgó egyháztagnak érdemeinek az egyháztól hálát és köszönetet.

Erdőhegyi műkedvelők.

MEZŐGAZDASÁG.

Mit vethetünk az árvíz és jégverés által elpusztított termények helyére?

Az elemi károk sűrűn látogatták meg az idén gazdanépünket. Természetesen, hogy minden károsult igyekszik pótolni veszteségét. A szántóvető ember a földtől várja ismét azt, amitől az égi háború megfosztotta. Lássuk, hogy mit vethetünk még július, augusztus hónapok folyamán?

Több növény is van, amelyik közül a gazda tetszése szerint válogathat, vagy a körülmények szerint, pld. hogy melyiknek a vetőmagját tudja legkönnyebben beszerezni. Sokféle díjazás a kétféle termelés, vagyis egyrészt a hosszabb vegetációs idő az egyik értelemben és a termelendő növények száma, vagy rövid időtartam alatt való előfordulása, beérése.

Nemcsak a jég, vagy árvíz után, hanem az őszi: buza, árpa, rozs sárgulása után is több helyen a tarlót hamar bevetik pohánkával, moharral, vagy pld. fehér mustárral (legkésőbbi takarmánynak) és még ősszel meg tudják adni a kétszeresen kihasznált földnek az őszi trágyázást és őszi öntést.

A mohart általában későn szokták vetni, egyrészt, mert a fagyok és a szesz idő iránt érzékeny; másrészt, mert meleg időben kel csak ki. Kifejlesztéséhez $2\frac{1}{4}$ — $2\frac{1}{2}$ hónap szükséges, a rozs, vagy buzatarlóba is vethető, ha kap néhány esőt, akkor jól kiérlik. A forróságot és a száraz időt jól kitűnően állja. Kat. holdanként 15—25 q. szénatermést. Zöiden nem vethetik elvetni, mert szőrös és az állat nem szereti. Szénája kemény, kórós, így csakis lovaknak való. Esetleg a juhok rágódnak el rajta, de a juhok nem szereti. Talajban nem szórós. Megterem a kéltebb földön, de a trágyázást igen meghálálja. Szénája az, hogy a gyomokat elől szüntán hagyja vissza a földet s így a gyomirtó növény.

Vetni buzasortávolságra szokták géppel, de lehet szórva is. Sorbavetve holdanként kell 18—20 liter, szórva holdanként 25 liter. Szénának akkor kell szántani, ha bugáját (buzogányát) tel-

jesen kihányta. A további kezelése nem ad gondot, mert a forgatásnál levelei nem hullanak le. A moharmag gyakran kap üszögöt, ezért ajánlatos vetés előtt megcsávázni az ismert csávázó szerekkel, nehogy a bugák üszkök legyenek és elfrontsák a szénát, mert az ilyen széna etetése belegészeket okozhat.

Vethetünk tarló, vagy kerekrepát; a kerekrépa legjobban kedveli a mély gazdag, de könnyű agyagos homok-, vagy szelíd kötöttességű homokos agyagtalajt. Jó eredménnyel termelhető azonkívül a lecsapolt lápföldön is. Ha a talaj jó termőerőben van, középmélyen felszántjuk és jól megfogasoljuk, maghengerezzük. Ha pedig megkivánja a föld a trágyázást, a trágyát elteritjük és aztán szántjuk le.

A kerekrépa ugyan kevésbé érzékeny a fagy és rothadás iránt, mint a takarmányrépa, mindamellett nehezebben és csak kis asztagokban tartható el, miért is célszerűbb azt mielőbb fel-takarmányozni. Így sok helyen haza se hordják, hanem azon módon kint a juhokkal feleltetik s egyben bab-, vagy repcepogácsalisztet is adnak a juhoknak.

A kerekrépa termelésének nagysága tarlóban termelve 100—140 q.; egy hl. répa súlya 65 kg. Levelekben, amely szintén jó takarmány, a hozam 30—50 q. A kerekrepát minden háziállat, különösen a birka szívesen eszi. Virágja jó méhlegelőt ad.

A kerekrépa magja hasonló a káposztarepce magjához és annál jobb minőségű, minél sötétebb. Mivel igen kicsi, vetésre nagyon kevés mag kell, mégpedig szóróvetésnél kat. holdanként 2—3 kg. A sorosvetésre 15 kg. Sokkal célszerűbb a sorbavetés, mert a kerekrépa ez esetben fogatos erővel megmunkálható. A sortávolság 42—50 cm. lehet. A növény a sorban később kézikapával 30 cm. távolságban megrikittaitik. Sorbaverés alkalmával a csoroszlyák nem lesznek megterhelve, hogy a finom mag ne jöjjön mélyebbre a földbe, mint 15 cm.-re, laza talajban 2 cm.-re. A kerekrépa vetésideje tarlóba vetve augusztus eleje, így ennek vetésével nem késünk el.

Volnának még egyéb növények is, de ezek termelése nálunk nem divik és az eredmények bizonytalanok, ezért azokat nem is említjük meg. Dícsértetre méltó törekvés a károsultaktól,

hogy saját erejükből igyekezzenek vesztéseiket pótolni és nem ülnek be „keseregni” a korcsmába.

Török Bálint.

Módosítják a szesztörvényt. A pénzügyminiszter a kamarához beterjesztette a szesz és a szesz italok fogyasztási adójára vonatkozó törvényjavaslatot, mely szerint a szesz és a szesz italok fogyasztási adóját folyó hó 14 től a következőleg emelik fel: 6 lej a szesz minden dekaliter foka után, 2 lej minden dekaliter fok után olyan szesznél, melyet tovább gyártáshoz használnak (szájviz, illatszerek stb.) 30 bani dekaliter fokonként az ecetté való gyártáshoz használt szesznél, 60 lej kilogrammonként likőröknél, szesz esszenciáknál, illatszereknél, szájviznél, melyekben adózatlan szesz van. 150 lej dekaliterfokonként a gyümölcspálinkáknál, konyak, seprópálinkánál, ha szesztartalmuk 30 foknál nagyobb, 10 lej dekaliterenként a sörnél és a borból készült pezsgőnél, 10 lej kilogrammonként megadóztatlan borból készült pezsgő. 3 lej a sörélesztőnél kilogrammonként. A szesz után — kivéve az égető szesz gyanánt használt denaturált szeszt — az érték utáni 20%-os pótdíjat is meg kell fizetni. Azok a szeszmenyiségek, mindenféle pálinka, melyeket korábban már megadóztattak s melyek jelenleg a termelőknél, vagy kereskedőknél vannak, szintén aláesnek az új adónak, mely akkora, mint a régi és új adó közötti különbség. A tulajdonosok kötelesek a törvény kihirdetésétől számított 5 napon belül az illetékes pénzügyigazgatóságnál bejelenteni készletüket és megfizetni a fenti különbözeti adót. Hamis bejelentés, vagy eltitkolás szigorú büntetés alá esik. A régi törvényből továbbra is megmarad a gyümölcs-, seprő- és borból főzött pálinka után a dekaliterenkénti 10 banis illeték, bármekkora is szesztartalmuk. Ezenben a fényüzési adó elmarad a likőröknél, illatszereknél és egyéb szesztartalmu piperecikkeknel.

Gabonaárak.

Kolozsvár: Buza 880, rozs 600, zab 540—550, sörárpa 600—650, takarmányárpa 540—550, tengeri 510—520, korpá 330—350, bab 500, ienmag 1350—1400, kendermag 650—700, olajpogácsa 290—300, napraforgómag 700—720, po-

Erdély legnagyobb férfi- és női szövet gyári leveretése.

Raktáron tart nagy vákuumtérben gyári árakon mindennemű bel- és külföldi elsőrangú szövet és bőléscikket.

ZEUS

Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-u.) 4 sz.

gácsa 500—520, tökmag 1450—1500, olajpogácsa 750—780 L.

Temesvár: Buza 900, rozs 550—560, zab 560—580, kukorica 520 Lei mázsánként.

Állatárak.

Lékencze: Jármos ökör párja 24 ezer, vágó marha 18—20, hizott ökör 25—26 lej kg.-ként elősúlyban. Fejőstehén darabja 8—15 ezer Lei.

Segesvár: Exportörök 21—22, hizott ökör 25—26, vágómarha 17—18 Lej kg.-ként elősúlyban.

Szatmár: Exportörök 20—22, nővendék marha 18—20, hizott sertés 34—36, soványsertés 30—32 L. kg.-ként. Malac párja 900—1000. Kocsló 10—12 ezer, igásló 7—8 ezer L. párja.

SZÖVETKEZET.

Az ismeretlen szövetkezeti harcos.

Nemrégiben egy vidéki szövetkezet pénztárosa közölte a Hangyával, hogy 150 ezer lej pénzfelesleggel rendelkezik egyik jómódu ismerőse, aki szeretné ezt az összeget jó kamatra elhelyezni. Az illető gondolt a Hangya-központra is, de aggódik amiatt, hogy pénze jó helyen lesz-e és visszakapja-e majd hiánytalanul, ha majd megint szüksége lesz tőkéjére.

Erre aztán a mi szövetkezeti pénztárosunk azt válaszolta, hogy az ő hite szerint a Hangya-központ anyagi erejében kétekedni szükségtelen, de ha a betevő kívánja, a központ befizetési nyugtáján kívül még ő is — a szövetkezet pénztárnoka — ad egy nyugtát sajátkezű aláírásával ellátva a befizetett áruelelegről.

Két rendkívül érdekes jelenséget látnak a fentiekből megnyilvánulni. Egy faluból való két magyart látunk itt. Az egyiket nem nagyon érdekli a szövetkezés nagy jelentősége és a helybeli Hangya szövetkezet fontos gazdasági, valamint kulturális szerepe, a másik magyarunk pedig minden szabad idejében a szövetkezeti bolt — „a mi boltunk” — szebbé, jobbá, nagyobbá tételén gondolkodik és dolgozik, s ez az ember elszánt hitve a szövetkezésnek, aki rendületlenül bizik „az ő központjuk”-ban, ugyannyira, hogy még kézfizető kezességet is felajánl arra, hogy a bizalmatlanokdót meggyőzze.

Hát annyi bizonyos, hogy volt idő, amikor sokan, igen sokan úgy gondolkoztak a falu lakószói között, mint a fent említett félénk magyar, bizonyos továbbá az is, hogy a közbizalmat felújítani nem lehet.

Hogy ma már fordítva áll a dolog s csak kevés földművelő nézi közönyö-

sen a Hangyák munkáját, az nem a véletlen műve, hanem a megfontolt, kockázatokat nem bocsájtkozó üzletvezetés titka és eredménye és ez az, amit a Hangya vezetői immár közel háromévtizede mivelnek.

A bizalom, amely ennek a higgadt és óvatos üzletpolitikának nyomán 28 év alatt létrejött; egyik nagy erőssége a Hangya központnak épp úgy, mint minden vidéki szövetkezeteknek is.

Nem régi keletű az a szokás, hogy a háboruban résztvevő nemzetek szobrot állítanak „az ismeretlen katonának”. Hallottunk azóta egy újabb ilyen gondolat-társításról is. Az „ismeretlen magyar adófizető”-ről.

Ime a fentemlített szövetkezeti pénztárosunk, aki nemcsak időt és munkát áldoz a szövetkezetre, hanem az ügy érdekében az ő buzgóságában az ő vagyonával is helyt akar állani, — bár erre tényleg semmi szükség sincsen, — ez az az emberfaj, amely az újabb idők folyamán alakult ki, ez az a típus, melyről megmintázhatnák egyszer „az ismeretlen szövetkezeti harcos” szobrát is.

Kemény Ödön,

IPARI ROVAT

Egy cipésmester ötvenéves jubileuma.

Lengyel Károly kolozsvári cipésmester szakianfolyami előadó a napokban ünnepelte 50 éves évfordulóját annak, hogy a cipész szakmában működik. Lengyel Károly egyike a legkiválóbb szakembereknek, aki nemcsak a szűkebbkörű iparának élt, hanem arra törekedett, hogy szaktudását többi szaktársaira is átültesse. Ő teremtette meg nálunk az igazi mértani alapokra fektetett szakiskolákat, a régi elavult rendszerű ismeretekkel szemben. Rengeteg tanítványt oktatótt és nevelt a modern cipész ipar számára, aki nemcsak tudásával, hanem jó előadóképességével is hozzájárult a szakemberek műveléséhez. Egy önálló szakkönyvet is írt, amely könyv ma is az egyedüli szakmunka egész Romániában a cipész ipar számára. Ezen ötvenéves munkája után csak újabb erőt meríthet Lengyel Károly, hogy fiatalos erővel tovább dolgozzon szaktársai érdekében. A kolozsvári cipész szakosztály meleg ünnepelésben részesítette Lengyelt, aki méltán rá is szolgált egy félszázados munka fáradsalmainak babérjaira.

Dr. Veress Endre.

Visszavonták a záróra rendeletét. A kereskedők és alkalmazottak együttes fellépésére a munkügyi miniszter visszavonta újabb kiadott záróra rendeletét, mely az iparosok egy részére is sé-

relmes volt. Ezentul ismét a régi záróórak maradnak érvényben.

Az új ipartörvényhez. Az Ipartestületek Szövetségének választmánya egy memorandum tervezetet fogadott el, melyet a kormányhoz küld, hogy a benne foglaltakat vegye tekintetbe az új ipartörvény alkotásánál. E memorandum tervezetet, hogy az csakugyan Erdély és Bánát össz iparosságának egy séges álláspontját képviselje, megküldte az összes ipartestületeknek és más ipar alakulatoknak hozzászólás esetleg készítés végett. A memorandumtervezet röviden a következő pontokat tartalmazza: 1. minden kézműiparostanonak felszabadulás vagy szakiskola elvégzése előtt szakvizsgát kell tenni. 2. tanoncot csak az tarthat, aki mestervizsgát tett. 3. gyárosok kötelesek tanoncaikat az ipartestületnél bejelenteni és azok felszabadulásuk előtt szintén kötelesek szakvizsgát tenni. 4. községek, városok és az állam ne tüzességek képesítéshez kötött ipart. 5. az ipartestületek tagjai az összes kézműiparosok és azok a gyárosok, akik képesítéskézműiparosokat alkalmazznak és másokat szerződöttnek. 6. az Iparosérdeklőtüzetesebb képviselőite érdekében az iparkamarák intézménye létesítendő az új ipartörvénybe az építőiparvonalhoz tartozó intézkedések is belefoglalandó.

Puhafa árak. Az erdélyi piacokról következő puhafaárak vannak, per 24 milliméteres bázison: V. osztályú áru 1650 lej, építőanyag 2150, zár 2050, faragott fa 2400, bányafa 600. Gömbrud 7—8 centiméteres per folyó méter 9 lej, 9—11 centiméteres 11

Valuta jegyzések.

Kolozsvár, 1926. július 19-én.

1 dollár	—	=	220—221
1 font sterling		=	1074—1080
1 svájci frank		=	42.70—43—
1 francia frank		=	5.50—5.60
1 arany márka		=	54.00—
1 lira	—	=	7.50—7.60
1 cseh korona		=	6.52—6.55
1 dinár	—	=	3.80—
1 osztr. shilling		=	30.95—31.20
319—322 magy.		=	1

ILLATSZERTÁR
PIAȚA UNIRII No. 5
(v. Mátyás király-ter.)
CLUJ-KOLOZSVÁR

MULATTATÓ

Édes magyar vérem...

Aki a szivedhez akar hozzáférni —
Ne jöjjön doronggal,
Cifra, mázos szóval,
Nagyképüsködéssel;
Aki így köszönt rád — az semmit sem ér el.

Dorongok ütését te százszor kivédted,
Cifra szóbeszédre,
Nagyképüsködésre
Készen volt a válasz —
S mindenkit érdeme szerint eltalált az.

Igazabb barátot, nemesebb ellenfélt —
Kereshetik párod,
Az egész világot
Tegyék tűvé érte,
Bizony mondom, sehol nem találják mégse.

Aki a szivedhez akar hozzáférni —
Ne jöjjön doronggal,
Cifra, mázos szóval,
Nagy képküsködéssel;
Köszönteőn adj Istent igaz békességgel!

Tárt szived ajtaján egyenes szándékú
Mind bejöhethet bátran:
Jóban, igazságban
Nem csalatkozik meg,
Édes magyar vérem —
Te megszotod vele az utolsó inged...

(Kolozsvár)

MAEL FERENC.

Szöllőpásztorok és a három csirke.

E kis elbeszélés írója: *Zillich Henrik* a mai erdélyi szász irodalom vezető alakja. Még fiatal ember ugyan, de már is feltűnést keltett sok szép költeményével és elbeszélésével. Egyik nagy elbeszélésében *Attila* király utolsó éveivel foglalkozik. Sok kedves, vidám történetet gyűjtött össze „Erdélyi tudósítások” című kötetében, melynek művészi elbeszélő módja is bizonyítja, hogy szerzőjük az írásnak avatott mestere. Ez a kis elbeszélés is az említett kötetből való.

Lakabfalva körül egy községben, szorosan a szöllők alatt lakott az öreg Grotz. Almafái alig öt lépés-
előtt az első tőkétől, melyek nehéz fürtjeiket szü-
kinálták. Még egy hét és itt a szüret. Odafenn a szöllő-
pásztorok deszkakunyhójából gyér fény pislákol a falura.
előtt egyetlen vincellérnek sem volt szabad lábát a
kúba betenni. A pásztorok fenn ültek a kunyhó előtt
töltött puskát tartva térdükön. Némelykor, éjszaka,
a faluba osont és felhozott egy tyukot. Akkor vidá-
m csapott fel a kis sütőkemence lángja az őszi leve-
mely inyes érés árájától dagadozott.
Odalenn a faluban almafáinál Grotz felpislogott a
fa. Összefolyt a nyál a szájában. Ismerte a fenti jó
amikor a pásztorok édes musttal lakomáztak, kényel-

mesen üldögéltek és nevettek és széles jó kedvükben comb-
jukra csaptak; hirtelen hátulról, a nyílt ajtón át, a sült tyuk
illata sercegett le. Óh Istenem, azok voltak a szép idők!
Most pedig az oldalbordája morgolódtól és elzárta az oldal-
szalonát. Hajdanában rákancsintott a szemszögletéből és
olyat táncoltak a rezesbanda hangjaira, hogy a nadrág-
szija is félrecsuszott az ugrásban. Odafenn most az ő sógora
ült. Az bizonyára nem venné rossz néven, ha meglátogatnák,
amúgy is minden hájjal megkent fickó. Az tud ám beszélni!
És erre az öregnek nagy meheinéke támadt. Hetven éves
volt, szívesen fecsegett, szívesen nevetett, szívesen evett.
Nézd csak, már is ott botorkált a hegyre: „Hahó, Péter!” és
ujra meg újra: „Hahó, Péter!”, nehogy véletlenül sószem
kerüljön a combjába. A szöllőpásztorok nem lőttek. „Mit
akarsz itt?” kérdezte a sógor. Erre nem lehet könnyen vála-
szolni. Az öreg izzadva állott a fiatalok előtt, fejét ide-oda
forgatta, hozzá mormogott valamit; majd hirtelen a legkö-
zelebbállónak a vállára csapott! „Mondj el nekem egy
történetet! Látogatóba jöttem hozzátok!” A legény hamis-
kásan hunyorgott: „Biztosan egy ropogós szárnyat szeretnél
eltüntetni a sültcsirkefogódban!” Nevetve rákopogtatott a
gazda kerekded pocakjára. És az, szintén vidáman, maga is
odamutatott: „Ide már régóta nem temettem tyukot!”

„Van itt három kövér tyukunk. Szimatolj csak!” Grotz
széles orrával szaglászott, a szemével hunyorgatott, hogy
jobban megérezze, mit sem érzett. „Még nincsenek a tepsis-
ben”, nyugtatta meg a legény, aztán suitogott valamit társai-
val az öreg háta megett; az ezalatt elégedetten mormogva
leült a padkára. Erre tüstént eltűnt a legény.

A többiek hangos beszédbe elegyedtek Grotzsal: a
falubeli asszonyokról folyt a szó. Az öreg jól értett hozzá!
„De milyen hosszú ideig sülnék azok a tyukok”, rezzent
fel hirtelen derűltségéből. Az egyik legény szöllőt tett ölébe.
Az bemajszolta beesett szájába és közben előhozakodott
legénykorának apró történeteivel. Halgatól, kiket a kacagás
fojtogatott, oldalukat tartották. Hízelegve bólogtatott. „Bizony,
ördögös fickó voltam ám!”

Ezalatt az a legény, aki olyan hirtelen tűnt el, három
tyukot vett ki egy ketrecből, mely nem a szőlőben volt,
hanem nagyon közel hozzá, mindjárt az almafáknál egy
udvaron. Megkopasztotta azokat most már a kunyhóban.
Minden pihénél, melyet lefosztott, somolygott és ezt gon-
dolta: Kövér tyukok, kövér tyukok. Amint jó zsírosan a
tepsiben sercegték, belépett az öreg a kunyhóba: „Most
érezem a sültet!” Gyanyutlanul asztalhoz ült és többet elnyelt,
mint a négy pásztor együtt, akiknek evés közben feltűnően
gyakran tévedt cigányutra a falajuk.

Ugy két óra múlva Grotz jókedvűen és még mindig
beszédesen, leereszkedett a völgybe. Mialatt lehuzta a csiz-
máját, hosszadalmasan elfecsegte a feleségének, hogy milyen
jól lakomázott. Még most is élvezve szitta be fogain kereszt-
tül a levegőt, míg oldalbordáját a sárga irigység fojtogatta.
Jót aludt. Reggel egy oldalbabókésre felébredve, az iszlálóba
lépdelt, egy nótát füttyült és vigan tekintett fel a szöllő-
hegyre: Ördögös fickók ezek. Vigan élnek!

Az asszony pedig, aki az udvart septe, mérgesen
morfondirozott magában: A tekergő! Fiatal legényekkel
lakomázik! Haragosan lendítette meg seprűjét a földön.
A piszok szertefecskendezett és a kodácsoló szárnyasok
rémülten menekültek. Az asszony tovább morgott: Három
tyukot felfalni egy este, amikor semmi különös esemény
sem volt, sem keresztelő, sem lakodalom! Jönne csak Grotz
őhozza ilyenféle kívánsággal, na — és fenyegetően rázta
meg a seprűt a szemétdomb felé: Ezt a huszonkét tyukot
sohasem eszik meg; ezeket Szentágostán eladják; tíz pedig
tovább költött. Csak a három legkövérebbet tartotta meg
karácsonyra. Tisztult tekintettel kereste a három kövér tyukot.
Nem voltak sehol. Erre gyorsan elkezdett számolni: kettő,
négy, hat, nyolc-tizenhat, tizennyolc, tizenkilenc. De hát hol

van a három legkövérebb tyuk? „Pi pi!” A szárnyasok oda-futoitak. Tizenhat, tizennyolc, tizenkilenc és a huszadiknak odalépett a kakas. De azt nem is látta, nem is számította; egyáltalában nem számolt tovább. „Grotz! Grotz!” Hangja magasba csapott.

„Grotzné keresi a csirkéit!” kiáltotta odafenn a szálló-ban a sógor. Gyors szökéssel rohantak utána a hegyen lefelé a pásztorok.

A gazda hallotta az istállóban lóvakarás közben az asszony rikoltozását. Ehhez már rég hozzászokott. Nem fűtyült tovább, de azért nyugodtan megfogta a kanca farkát „Grotz! Grotz!” Eleresztette a ló farkát. És ismét „Grotz!” és mégegyszer „Grotz!” Erre a kékét az oldaldeszkára tette, magasabbra rántotta a nadrágját és az ajtó felé indult. Még egyszer figyelt. Nem hallatszott semmi. „Isten neki!” kilépett a küszöbön.

Apróságok.

A holdban látható ember története.

Egyszer nagyon régen élt egy kapzsi ember. Olyan kapzsi volt, hogy még ünnepnap sem nyugodott, éjjelnappal, hétköznap és ünnepnap lótot-futott, hogy vagyont gyűjtsön. Egy vasárnap, midőn a harang a templomba imára hívta az embereket, a kapzsi el-indult az erdőre, hogy tűzelő fát hozzon. Az erdőbe érve egy nagy köteget gyűjtött össze, botját a kötegre szurta, hátára vette és a teher alatt előre görbedve hazafelé indult. Az uton egy ünnepi ruhába öltözött öreg ember ment szembe vele és köszön-tette:

— Jó napot Atyafi! Honnan és merre?

— Amint láthatod, fáért voltam — felelé az ember — mivel az idő drága és nem mindenre jut el, föl kell használnom minden percet.

— Elég helytelenül cselekszel, — folytató a beszédet az öreg — nem hallottad, hogy a vasárnap az Isten napja, az a nap, melyen a teremtés után az Isten is pihen és megparancsolta, hogy az ember is pihenjen és az Istent magasztalja és hálát adjon neki? Azt hiszed áldás kíséri azon munkádat, melyet vásár- és ünnepnap végzel?

— De igen, úgy emlékszem, mintha halottam volna, — felelé az ember szinte tréfásan — de félttem, hogy ellopja valaki a fát az erdőből és vasárnapot még találok, de fát esetleg nem.

Még tovább is gonyolódott az ember mondván, hogy a hétfő is olyan nap mint a vasárnap és a vasárnap is olyan, mint a többi napok, egyformán hosszúak úgy az égben, mint a földön...

— Ha ez a te hited, felelé az öreg ember, aki maga az Isten volt — mostantól kezdve mindegy legyen neked

akár itt a földön, akár ott fönt a holdban. Lakásod ezután ott fönt lesz, terhedet ne tudd levenni a hátadról hanem állj vele ott a holdban, hadd lássanak mindig az emberek és okuljanak rajtad mind azok, akik nem tisztelik az Isten napját, a lélek napját.

Ezen szavak után eltűnt az Isten, míg az ember egy pillanat alatt föl-emelkedett a holdba és attól kezdve látszik, miként áll meggörbedve a hátán a faköteggel mindig ugyanazon a helyen.

Ford. B. J.

Gróf Teleki Sándor.

Az első Teleki Mihály legkisebb fia volt, s gróf Teleki Sámuel kancellár apja. Tordai főispán korában, egy országgyűlés alkalmával, küldöttség élén herceg Lobkovitzhoz kellett mennie. A küldöttség ott áll a herceg előtt, mikor ez a gróf követelő hangján megsértődve, kapja háromszögletű kalapját s a fejére teszi. Gróf Teleki látva ezt, hasonlóan veszi nyusztos süvegét, s szintén felcsapja a fejére.

— Mit csinál, gróf? — szól herceg Lobkovitz.

— Azt, amit ön, Uram!

— De én most a király vagyok — vág vissza a herceg.

— Én pedig az ország, viszonzá önérettel a gróf.

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban öhajtanak felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levelükhöz mellékeljenek 10 L-t. Levelüket ugyanis bélyeges választörítékekkel ellátva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükséges a 10 Leu.)

S. T. Vulkan. A szeizmográf nem jövendöl meg előre a földrengést, hanem csupán megállapítja a földrengéskor az időt, az irányt, az erősséget és hozzávetőleges távolságát a rengés fészkeinek. Gyakorlati haszna oly értelemben, ahogy ön gondolja, nincs, annál nagyobb a tudományos értéke. Mert csak a szeizmográf segítségével gyűjthetők oly pontos

„Hol a három kövér? Mond csak, hol a három kövér tyuk!” És a piszkos seprű máris a nyaka körül suhogott. „Te loplopó! Te tekerző! Te átkozott kutya!” És ütötte és rikoltott, visszaugrott és előreugrott. Lendítés közben a seprűvel a tyukokra mutatott és újra ütötte. „Huszonnégy tyuk van itt! Te rabló! Te semmiházi!”

Grotz körbe forgott, karjait feje fölé emelte, kezét aggódalmasan hátrtartotta, morgott, néhány szót dadogott, tanácstalanul forgatta szemét. Ekkor hirtelen négyeszer nevetés tört elő. Fenn a színen nyolc láb kalimpáit a teled szélén. Szilárdan megkapaskodva, nehogy leessenek, oldalukat tartották nevetükben a szállópásztorok. És csak most érezte igazán a pecsenye illatát az öreg Grotz.

Fordította: dr. Rajka László.

adatok, amelyekből a tudomány közelebb megismerkedik a földrengés lényegével.

Tintafolt. Vegyi uton, hogy nyomamaraadjon, a következő szerrel és módszerrel távolítható el a tintafolt, vagy irás a papírosról. 20 gram klórmészhez 30 gram deszulfátot adunk, és ezt rázogatják addig, míg a klórmész a vízben teljesen feloldódott. Az adatot azután egy darab lédel állni hagyják, az így képződött tiszta folyadékot kék üvegvödrökbe öntik s hozzátöntenek 5 gram ecetsavat. Ebből a folyadékból finom szűrő ecsettel kiveset az eltávolítandó foltra, vagy írásra kezelt papírral letakarítják. A folt, vagy irás csakhamar eltűnik.

Fürdővendég. A szunyog csipőstől eredő vörös folt és daganat eltüntetésére többféle szer van. Eichhof dr., hírneves német orvos azt mondja, hogy a szunyogcsipés helyét keletkezett duzzadást a legjobb többször egymásután jó erősen megmosni tiszta menthol-szappannal.

Méhész. A két kas méh közül az egyiket gyengébbnek tart és amelyik állatodóan zúg, hiányzik az anyaméh, vagy kevés a méze. Ha az anya hiányzik és nem pótolhatja, helyezzen a kasba egy darab lépét egynapos petével; erre a méhész anyára van szükségük, anyabölcsőt építsen. Ajánljuk az etetést is, de csak este, a rablást idéző elő. Ha a rablást észreveszi, szülkitse meg a röpnyilást.

K. M. Ülke. A gyümölcsfák sárgulásának és terméketlenségének egyik fő oka a tápanyaghiánya, tehát a trágyázás szükséges. A terület ásandó fel egy ásónyomnyira, amelyre a fa koronája takar. Ha van érett istállótrágya azt használjuk; ha nincs, úgy műtrágyát (káll, foszfát, nitrogén). A termés hiánya sok gomba és állati betegség okozza. Ellen védekezhetünk 1%-os bordó folyadékba amelybe 14—18 dkg. arzéntartalmú szulfátot, 100 g. furtl zöldport keverünk és a fát megpermetezzük vele, úgyhogy az oldat a fa legalsó részét is elborítsa. Lombhullás után, a fakadás előtt és virágzás után van a legjobb tevélysége.

H. L. Nagyvarjas. A világosság a legfontosabb a mezőgazdaságra való fontosság már régen felismerték; arra azonban, hogy tényezők a tejtermelésre is befolyással vannak csak újabban jöttek rá. Wolpert (Frankfurt) úgy találta, hogy szellőztetett istállóban a tejhozam 13 százalékkal volt több, mint nem szellőztetettben. Az, hogy a világosság a tejkiválasztást elősegíti, meg is érthető, de már különösebb az a világosság a tej zsírtartalmát is emelheti. A zsírtartalom magasabb a reggeli tejben, mint minden bizonyítással a nappali világosság közreható a zsírtartalom emelkedését. Meg kell azonban jegyezni, hogy a világosság nem minden télen reagál egyformán

van olyan, amelynek esti zsirtartalma tetemesen nagyobb a reggelineél, más tehénnél viszont alig mutatkozik különbség a két fejés között. Így példái tapasztalható volt olyan különbség, hogy a reggeli tej zsirtartalma csak 2-4 százalék, az estlé pedig 3-8 százalék volt. Ha tehát a levegő és a világosság ily fontos termelési tényezők, gondoskodni kell arról, hogy az állatok azokkal minél nagyobb mértékben rendelkezzenek, ami tulajdonképpen természetes tartásmódhoz való alkalmazkodás. Félre tehát a különösen kiszagaságokban divó kicsiny istállóablakokkal! És ha már az állandó levegőkicserélést biztosító ventilátort nem is szerelhetünk istállónkba, legalább ne sajnáljuk azt naponta többször az ajtó kinyitásával jól átszellőztetni. —

Ha tandiskerő levelére sokáig nem kap választ, sziveskedjék kérdését — most már 10 L. nélkül — másodszor is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kihasználhassuk, miután az első nem adott választ.

Apróhirdetések.

Apróhirdetések tarifája: Minden szó 5, vastagabb betűvel 10 L. Legkisebb hirdetés 10 L., állást keresők részére 20 szóig 50 L. Előzetőknek minden szó 4, vastagabb betűvel 10 L. Az apróhirdetési díj előre beküldendő.

Keresek egy olyan fiatal, végzett, bádogos mechanikust, kinek szerszámai vannak és ki berge tüdőjű lévén pihenésre eljönne hozzám, ahol találmányom részleteit megkészíteni, megtenni és elvinni akarja. Ha az időre, bevélik társulhatna is, kimerítő választ kér, melyek megjelölésével *Foltinek Aurél gyógyszerész Somcuta Mare—Nagysomkut.*

Orpington fajmajsorság olcsón eladó Kovács Dónát-u. 82. sz. alatt. *Értekezhetni a Debőndi Cluj—Kolozsvárt, Str. N. Jorga—Pata u. 5. sz. 1—3 óra között.*

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Györgynél, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87. szám.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

B. N. G. Bhardlószeg, V. J. Arad, dr. G. L. Dés, B. J. Radnóthiája, B. F. Nyáradszentlászló, B. S. Bere, L. I. Dámánestli, (Regat), R. M. Arad, L. A.-né Oraviczabánya, P. M. Szilágysámon, K. S. Pelbárhida, S. L. Gyergyóújfalu, H. J. Petrozsény, P. T. Küllödombó, dr. V. E. Kolozsvár, S. M. Barcaújfalu, id. K. A. Székelyhódos, dr. J. Arad, Sz. F. Nagyvarjas, B. Zs. Petrozsény, R. I. Kőszegremete, V. A. Kalotadámos, M. A. Medgyes, D. D. Feketegyarmat, A. S. Gálospetri, B. F. Görgényvilvegcsür, K. I. Kispeleske, T. G. Dabolcz, V. D.-né Vizakna, O. L. Homoródtremete.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és buzgón támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk további eredményes támogatásukat.

K. L. Bonczhida, Sajnos mi nem szolgálhatunk, sziveskedjék e tárgyban apróhirdetését feladni s azt legalább kétszer leírdetetténi — St. S. Erolasz. Rendben 1920. XII. 31.-ig, köszönet buzgólkodásáért. — S. P. Nőrincse. A 130 L.-t VI. 4.-én könyveltük. — K. Gy. Domokos. Kívételesen a saját példányainkból elküldöttük. — K. A. Parajd. 1920. V. 1.-től XII. 31.-ig, ha még jullusban befizeti, 90 L. — P. I. Tatrang. Könyvekre vonatkozó kérdését átadtuk az erre illetékes Minerva Rt.-nak, onnan kap választ. — M. I. Szinerváralja. A 130 L.-t VI. 11.-én könyveltük. — E. P. Székelyudvarhely. Az árak megtalálhatók 28.-ik számunkban a 343—344-ik oldalakon, a jelzett felhívás régen készült; a 195 L.-t könyveltük, rendben 1920. XII. 31.-ig, köszönet. — M. M. Tornya. Köszönet, a 390 L. VII. 13.-án könyvelve. — I. Friss Nagyszentmiklós. Sajnáljuk, hogy az általános formula oda is megküldetett, 1252.80 L. Könyvelve, a lap menni fog rendszeren, köszönet. — K. Gy. Csikcsicsó. Az 560 L. könyvelve, B. L. és B. S. 43-43 L.-el hátrálekosok, köszönet.

A „Magyar Nép“-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

Hirdetések.

Aranyosgyéresi Ágyagipar Rt.

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett horonyolt és hődfarku tetőcserepeket, normál és németméretű fall- és kútfőgátját valamint a különböző méretekben készült alapcsöpeket.

Cég és Iroda: Turda-Torda
Telefon: 107 sz.

R
A
P
I
D
O
L

Izzadó testrészeket

mint hónalj, felsőtest, lábak stb. a leghatásosabban a minden tekintetben bevált

RAPIDOL

Izzadás elleni szerrel kell kezelni. Ára livegenként 45 lej. Kapható drogériákban és gyógyszerárakban. Ha nem, úgy rendeljen családi csomagolásban három liveget utánvét mellett, ára 130.— lej. A szétküldés ebben az esetben teljesen díjtalanul és portómentesen történik, a belföld bármely postahivatalához.

Farmax Brasov-Brasó, Pastafiók 53 utján.
Vezérképvislet: Amphora Rt. Brasov-Brasó.

Állomásokon is kapható a „MAGYAR NÉP“.

Örömmel hozzuk olvasóink tudomására, hogy a

Magyar Nép, Pásztortűz és az Erdélyi Irodalmi Szemle

Kolozsvár	Nagyvárad	
Brasó	Szatmár	Arad
Nagyhároly	Nagyszében	
Gyula	Temcsvár	Piski

állomásokon is megvásárolhatók az állomási hírlapárusitónál.

terjesztünk, barátaink, ha utaznak, vigyék és vásárolják lapjainkat!

Minden magyar ember olvassa

az UJSÁG-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 800 lei, fél évre 400 lei, negyed évre 200 lei. Egyes szám ára 3 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj—Kolozsvár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-uca) 35. szám.

Idegnyugalom — békés álmom.

A természet mindkettővel megajándékoz bennünket csillapító és álmothozó gyógynövények képében.

Professzor dr. Páter-féle idegesség elleni teája

minden más idegesség és álmatlanság elleni szert felülmul. Semmiféle ártalmas szert nem tartalmaz, hosszú, egészséges álmot idéz elő és nyugodt idegműködést. Kipróbált szer idegesség, álmatlanság és könnyű ingerlékenységű.

Professzor dr. Páter-féle köhögés elleni tea

a légzőszervek minden meghülésénél, száraz és görcsös köhögésnél, valamint idült hurutoknál biztosítja a zavartalan éjszakai nyugodalmat és néhány nap alatt teljes gyógyulást hoz.

Pr. dr. Páter-féle Gyomor-tea

gyorsan és alaposan megszünteti a gyomornyomást, felfuvódást, gyomornyálgát, heveny vagy elhanyagolt gyomorkatarust és ideges gyomorfájdalmakat. Sokak által kipróbált szer, biztos hatással.

Professzor dr. Páter-féle izzadás elleni tea

megakadályozza az egészségtelen éjjeli izzadást beteg és elgyengült személyeknél és minden káros mellékhatás nélkül erősítő hat.

A Prof. dr. Páter-féle gyógyteák tekercs- és dobozcsomagolásban vannak forgalomban. Csak rövidebb szükségletnél vegye a kis tekercsomagolást, hosszabb használatnál, mint előnyösebb, a dobozcsomagolás ajánlatos (3¹/₂-tes tartalom, 20%-os ármeztakarítás.)

A Prof. dr. Páter teák valamennyi gyógyszertárban és drogériában kaphatók. — Ha beszerzése nehézségekbe ütközne, úgy forduljanak lerakatunkhoz:

Csillag gyógyszertár Braşov-Brassó, Hosszu ucca 14. szám.

Kérjen ingyen ismertető-könyvecskét. • Vezérképviselő: AMPHORA R.-T. Braşov-Brassó.

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokbérletésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadóhivatalunkban.

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR
NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA“

KÖNYVNYOMDAI KÉSZÜLNEK.
MŰINTÉZETÉBEN

CLUJ-KOLOZSVÁR, STRADA
BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennélfogva mint hirdetősi organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270,
félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatal:
Str. I. Bratianu Str. Iuliu Maniu
Király-ucca 22. Szentegyház-u. 1.

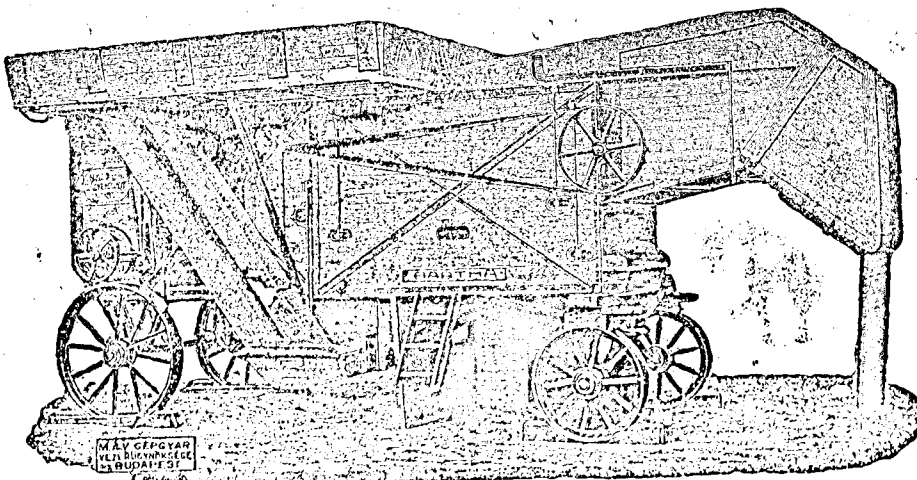
CLUJ-KOLOZSVÁR.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KALMAN
Kiadóhivatali igazgató

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat.
Birtántra Fordson traktorral, petroleum v. nyerselaj lokomobilokkal párosítom.
BARTHA ÁRPÁD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe.

Kiadja a „Magyar Nép” kiadóbizottsága. — Ny. a Minerva r.-t. Cluj-Kolozsvár, Str. Baron L. Pop (v. Brassai-U.) 5.